

חיים ארלוזורוב - עשר שנים להרצחו

ארלוזורוב כמחנך למדינאות*

לפיכך, כשאופוזיציה בלתי שקולה ברעה העלתה כשענה בהנועה הצירי ניה ובקונטרסים את עיני המצורח הסר פיה" מיד היה לפה לכל אותם החלקים המתקדמים והבוגרים בציונות, שהתנגדו להגדרות מילוליות ולנוסחאות בלחות ומוסרות. ההקלאי — אמר — אינו מאמין, שאם יצא לשהר ויקראו דיוור לציונות, מיד יתקדם הגידול במהירות יתירה, ואפילו אם יגידר את המטרה הסופית של שהר בחבלות הדיק"ה, הוא ראה בכך מעשה סרק, המביא נזק מרובה משום שהוא גורם, להסתחת המדינה מן התקורות העיקריות ובתקורות היום העוסרות לפני התנר עתה, היהודי מחונן בסדרון טבעי לעד, מה היה הצעד הארטיסטי והשעשע וההמשישי שהוא עתיד לעצור כדרך התפתחותה הגורמלית לקראת מחר, — אולם בו בזמן הוא נבדק לא מעט מדי דאגות הכרת לעצמו להחליט בכך, הצעד הקרוב, והעדר השני אחריו זה".

עליו מתנוסס הבנין המדיני. מידה חסנו של הבנין המדיני כמורה חסנו של המסד הכלכלי והחברתי. מעולם לא התקשרו מן הפסיים ולא הצניעו את אפד שרזותיו המוגבלות להשיג הישגים מדיניים. אדיבא; באכזריות רבה היה חושף כל קושי וכל מתכנן. שא היה את עדה המתישבים היהודים העובדים בארץ אבותינו לנצח נצחים". גם את תפקידה של הפעולה הפוליטית לתפקיד התקלאי, הממפל במח ובתבד את השהר, לאמיתו של דבר תלו העיד לה מדינת בשם הסוכנות, ראה את קר לא בתקלאי אלא בבחנות חיים ובכר הות טבע, שהם מתוך שליטתו באר- צרות הארצות, במלחום, בשמש, בכמות והטמנים וכיוצא בהם. אולם התקלאי אינו אלא יוצר הנאים, ומשתמש במדי ליכי החיים בכל הכלים, אשר המסורת והגסיון והמערע והמסור לרשותו. את העיקר ראה בעבודת הפועל, בהרשע היומית, בהון האומי היוצר, בהרשע העברית, בגאולת הקרקע בחתישבת, ובגלשונם; במעשים הקטנים הנעשים ועדו ללחם והלחם על יום עבודה —

ריכו ארלוזורוב את תשומת הלב הצירי פתח רחב להשגמת הציונות: ברמה ברו לאווי. ובמפר טיחד הציע תכנית מעשית של מלוח בין לאומי, תכנית, שהיתה, ככל עבודתו של ארלוזורוב, מפורטת, סדורה וכרוחה. והוא או כן עשרים ושלוש. דגלו היה לומר לויצמן: אתה השנת את התקציב הציוני המדיני הראשונה של באלפור, עכשיו עליך להשיג את הדיקלרציה השניה — את המלוח הגדול להתישבות ציונית. ברעד יון היה ראה גם את נקודת-המבדק המדיני שלנו, משום שהשגמת המלוח עשויה היתה להחיש את סעב הששמה הציונית, ושאלת הקצב היתה מעסיקה אותו המדי כשאלה מפרעת.

שהי הנאות: א) שהציונות וקטה לאהדה ולעזרה מן החוץ; ב) שצורה זו או עתידים לקבל קודם כל מאת אנגליה והיא בתכריחה הראשונה. את המסקנות האלה היה משכן לעצמו ולא הרים בכל החריפות והכחירות. אין כיטונו עם לבדד ישכון. קל לתומד שהשיגה העברי והציונית, שכל עיקרם בהתחזות, וקאים לעזרה. אנו עם מפר ור ומפור, ורק כמיעון של אומות העולם הנאורות, נוכל להתקבץ שוב בארצנו. המפעל הציוני אינו יכול לשמש באוירה של מששמה מסוכנת. לרגל השתלשלות של גורמים ומאורעות, שאינה מקרה, נעשתה אנגליה המסמנת על ביצוע הבית האומי. היא ממלאת את התפקיד הזה באופן שאינו מניח את הדעת ובצורה זנואנית. מעטים שהיא מעמידה את המפעל הציוני צעד אחד קדימה ונודעתו שני עידים אחרים. להוספת יש סיבות רבות, ואין להשלים עמחן. אולם עובדה היא, שעמה אנו צריכים לפעול ואת רצונה אט צריכים לרכוש. אין אנו בני חרוץ לבחור לנו שותפים חדשים לבקרים. הויכוח הרדיקליסטי על "התפתת המדי

מלוח בין-לאומי לשם התישבות ציונית תכתיסורה, כתב במכתבו לסימה בין בור לא היה בעל-תקומות, אך זהר חלומי היה שורה גם על העובדות שנוחתו על ידו. אם להגיד את שיתת מחשבתו אפשר לומר, שהיא היתה בתרנית, קריטיסיסית. הנהדרדעה כזה אינו גות איומן מראש לשום עובדה. כל הערכים, ההישגים, הערכים, התבד עות והמסמסים עיברים תהיה דרך לשבת הבקורת שלו. באיומל פושתת ניהת את השאלות והתשובות המופטב מות. כך נלמדו לנסות מחשבותיו על מהותה של תנועה לאומית; על הסוד ציאלים ועל תנועת העבודה הארצי ישראלית; על השאלה הערבית; על השיטה הפינסית של הסוכנות; על המציאות היהודית כגולה.

מורה זו של ריאליזם נתנה בידי קו ומשקולת, שמעולם לא הטעו אותו. כהרזוהור הוא משמייע: "לא תבטיע ציונות היסטורית ולא ככיושבים דיע' לופטיים, על אחת כמה וכמה שלא בכזה ניסיות, ואפילו אם בהרעה הסוד נית הנחת מונחה להשאלות במלחמת שההור האומי בארץ ישראל; אלא אך ורק במרץ העשני והעמל הרב בגניו ישובי כלכלי, בין, אשר ישרוש את עדה המתישבים היהודים העובדים בארץ אבותינו לנצח נצחים". גם בימים — ואולי דוקא באותם הימים — שבהם היה נתון ראשו ורובו כפועל לה מדינת בשם הסוכנות, ראה את העיקר בעבודה מעשית, בעליה, במאפד צי בנין הלוויים של יום יום, בכיבוש העבודה, בגאולת הקרקע, בחתישבות הקלאות, בהקמת תעשיה עברית, בסלי רוב לא נתנם למתפיסיה מתללת. הוא היה הנהדרדעה סתהית, לא עשה כד עובדות ומניח ביסוד הערכותו את המציאות, אך גם לא נככל על ידי המציאות הפעומה. סולם מחשבתו שהיו כוצב ארצה הניע גם השמיטה. לעובדות ערטיסלאות לא כשהעבד, רק

כל הבא לתאר את פעולתו המדינית של ארלוזורוב חייב להשת, שהוא דורך על מהותו של אותו מקרה, שארלוזורוב נתחמן את עצמו כל חייו להכנס לשיעור, אף על פי שהמלה "מדיניות" חצובה מספרית החלוצין ואין בה לאאר ריה כל צליל-שלימעות, היתה לה כפי ארלוזורוב משמעות מיוחדת וטעם מרר חוד. לא את סאוויו והאופוזיציה כלכד קיפל בתוכה, אלא גם את כיסופיה נהתישבותיה של האומה כולה. הוא חותה לו מכלל כל הכמת היוי למעית סתהית. בה ראה אכן-בוחן לבערותו של ציבור וכוכלת עמידה, להבנתו המעשית ולכות יצירתו. כיוצרי המדיני נהית העברית המחודשת קדמו לו הרצל ווייצמן. מהם לכל האומה הערץ על הרצל כלי חות. משמעות על ווייצמן, בין שנהר רצו כנאומים ובמסמרים ובין שנתכבו במכתבים פרטיים, שמועם אהבה האומה באישיותה תולה, כשוייצמן המדיני הוא חותה מונחה בלי ספק הלכה מדינית, השתפתעולם מדינית ולסיון מדיני. אך אותה הלכה אותו ובסוף עיניו לא הניעו לידו הציבור הרחב אלא בחמות ספוקים ומטרות, שהושגו בהרומנות זו או זו, אוב תשובה לבקורת או כיוצא בה. סמולא בתקפה ע"י זה ההינדק המדיני של העם היהודי. כי המששה המדיני דרכו הענישת בידי אתה או שהר קטן שאינו לרובם הלך בו; מה שחן כל הכירות העוני בשאלות מדיניות, שיכול להיות נחלת הכלל, וויצמן, אשר אפליים שנות גלותו הרחוקה מותים מדיניים, מוקד יום, וזק לכך כיתה.

ארלוזורוב, שהיה בן-טובה של תנועת העבודה בארץ ישראל, במסגרת שצצה ועלו חיים לאומיים סאורניים ומדיניות עצמאית, הבין בהישו הלפני העומק, כי המדיניות הציונית נהישר בית וקטה לנשוא בעל-הדעה. נושא זה לא יסוב ע"י הקונגרס הציוני והשישבות של הועד הפועל כלכד. הרברים הנאמ רום שם והממארים הכתובים על כך השיבותם החינוכית גדולה; אך כשם שהמעשה המדיני הוא תכופ ומתמיד, כך צריך להיות-ההסבר המדיני. הוא האשים במחן יודע את התביעה הסוד ציאלוסיסית, שיש להסיר את הלחט מן המדיניות ולשנותה, לפחות להלמה, שאה לכל נפש. ולא רק בשלהי שהיה בתחית מסתכל בחוויות מדיניות, אלא גם כשהיה שכבר הוטל עליו לנצב את המעולה המדינית, היה עם פעמים מוד מעות לקהל הרברים ויבסר מסביר למרשט, משהיה למחרץ וקודר, על כך שאם לאיש של מן השורה תהיה מבנה ובכך שהמדיניות אינו צריך להיות כפי בן לפיכך שער המוד להקים לו שיטה מדינית שלמה. אפשר שהעלה-מדינית בר דעה, או הישג בודד, יכולים לבוא למעמים בדרך מקראי; אך לא הצוויי פעולה מדינית מקראית של תנועה, קל וחומר שלא תהוא אחריות מדינית, אם אין מאחוריה ידיעה מדינית בטוב התנאים והענינים. וידיעה זו נקנתה לו בעמל, בהסתכלות, במע ישר עם החיים המדיניים במרכז עולם, בעידות המר דית ובפתחן לב ומחה. אנטיסופת, כנירעס, ר"וועאל, לאסאל, דאטנא, הרצל, ווייצמן, האירו לפניו את הדרך המדינית היתה לו לא תורה כלכד, אלא אמונתו. כל הסגולות היוצרות, המוסיות והספרותיות, כל איהם הרד שים והמסיות והרפיות שהניעוהו מימי ילדותו לעצב את רוחו כשירים וכסופול וכדומה — נתרכזו ונתבשש במשנתו המדינית. כל מה שהציר ער שה במסחול, הסיטן במכרז היוותיו ולשגנו, הפסל באומלו והמגן בכלי תו — ניקש ארלוזורוב לעשות יצוה המדיניות, הכמת-המדינית, תה לו מעון מלכת המרעים, כדרך הקולוסיסיה היתה לשעבר מלכת החכ- מות. לא שורה תוד, ומפרות להוד, ומתשבת עונות תוד, וככללה לתוד ומניסמים הוד, אלא מניה של כולם. מסכת אחת, מעשה מששה, טעם שהחיים הם מסכת אחת, שאינה כתי הפררה, רק בשעה שכל הכוחות וסוגי היוציה שבארם משתעברים למטרה אחת, לעיצוב דמות החיים, כל מה שהחיים לאחיותו של יחיד ושל עם עם כשה פני עם ציטט ארלוזורוב אותו מקום בדב רי נודדו, המכר על התרבות החיי המקיפה את כל החיים, כל מה שהחיים כוראים לשם חילום. כי עבודת אדמה, כלן בתים, חילום דרכים, כל עבודה, כל מלאכה, כל מעשה הרי הם תרבות — מאלה ניזונה התרבות העליונה: המלך, האמנות, האמנות, התעוה, תשורה, עמסר וכו', ראיח סוללת מואת היתה גם ראיחה, וכשם שעיני הקיפה את הכולל, את השלם, כך החשיב את הפרט את המספר, את העובדה, את המעשה. הן זהו את סמיוני ההכיר של בעל רוח גדולה, שאינו מולול כממשהו גם אם קטנה היא ואינו נמלט ממנה. באותם הימים, שארלוזורוב עסק כשקירה בתכנית והכפסום של הסוכנות היהודית בערות

* פרק מסבא לחוברת ארלוזורוב, השמלת לחופיע במפרית "ששים" של מחלקת תנועה.